

Incidentele subsidie

Less is More

(2e ronde)

Incidentele subsidie Less is More

Inhoud

Algemeen.....	3
Wie kan een subsidie aanvragen?	3
Hoe en tot wanneer kan een subsidieaanvraag worden ingediend?	4
Waarvoor is de subsidie bedoeld?	4
Wat zijn de resultaten die opgeleverd moeten worden?	5
Hoe ziet de selectieprocedure eruit?	6
Welke subsidieverplichtingen zijn er waar de subsidieontvanger aan moet voldoen?	6
Wat zijn de consequenties als er niet aan de subsidieverplichtingen wordt voldaan?	7
Verlening- en vaststellingsprocedure subsidie Less is More	7
Wat zijn de tijdlijnen?	8
Toelichting	8

Algemeen

Het programma Zorgevaluatie & Gepast Gebruik (ZE&GG) stelt een subsidie beschikbaar in de medisch specialistische zorg. De subsidie is bedoeld voor wetenschappelijke verenigingen om ervoor te zorgen dat de betreffende beroepsgroepen gaan stoppen met bestaande zorg waarvan het aannemelijk is dat die voor de patiënt niets of weinig toevoegt in de praktijk en waarvoor geen bewijs van effectiviteit is. We gebruiken hiervoor de titel Less is More.

ZE&GG is een programma waarin patiënten, zorgverleners, zorgaanbieders, zorgverzekeraars en overheid samen werken aan de bewezen beste zorg voor de patiënt.

Zorginstituut Nederland (ZIN) faciliteert ZE&GG en faciliteert daarmee ook de financiering van het Less is More initiatief. Dit gebeurt op basis van een incidentele subsidie.¹ De verstrekking en uitbetaling aan wetenschappelijke verenigingen vindt plaats op basis van verlenings- en vaststellingsbeschikkingen.

De beoogde Less is More projecten zijn gericht op het veilig stoppen met zorg. Binnen deze projecten is een belangrijke stap het aanpassen van de relevante Medisch Specialistische richtlijn(en)/richtlijnmodule(s) (hierna richtlijn(en)). Het aanpassen van de richtlijn(en) is het startpunt van de daadwerkelijke (de-)implementatie in de praktijk. Hierdoor worden patiënten niet meer belast met zorg waarvoor geen bewijs van effectiviteit is en waarvan de beroepsgroep sterk twijfelt over de toegevoegde waarde. Bovendien blijven op deze manier de schaarse mensen en middelen in de zorg beschikbaar om in te zetten voor zorg die wel waarde toevoegt voor patiënten.

De Less is More stuurgroep² (hierna stuurgroep) heeft het Less is More ontwikkeltraject³ voor wetenschappelijke verenigingen opgezet. Wetenschappelijke verenigingen zijn in staat gesteld om onder begeleiding van de stuurgroep ieder maximaal drie Less is More onderwerp(en) te prioriteren waarvoor zij een subsidieaanvraag kunnen doen voor deze Less is More-subsidie. De stuurgroep zal o.b.v. alle ingediende subsidieaanvragen een selectievoorstel doen voor honorering, waarover de werkorganisatie van ZE&GG⁴ uiteindelijk een oordeel geeft. De stuurgroep bestaat uit een afvaardiging van de projectorganisatie van ZE&GG, de Federatie Medisch Specialisten, het Kennisinstituut en de Patiëntenfederatie Nederland.

Wie kan een subsidie aanvragen?

De Less is More subsidie kan aangevraagd worden door een wetenschappelijke vereniging (<https://demedischspecialist.nl/over-ons/onze-leden>) actief in de medisch specialistische zorg. Het

¹ Artikel 4:23, lid 3 aanhef en onderdeel d Algemene wet bestuursrecht.

² Less is More stuurgroep: bestaat uit een afvaardiging van de projectorganisatie van ZE&GG, de Federatie Medisch Specialisten, het Kennisinstituut en de Patiëntenfederatie Nederland.

³ Het ontwikkeltraject: Dit is een traject wat is gestart in september 2024 met een informatiebijeenkomst voor wetenschappelijke verenigingen over het Less is More concept. Vanaf januari t/m mei 2025 was er iedere maand een bijeenkomst om de wetenschappelijke verenigingen uitleg te geven over het proces, er was gelegenheid voor onderlinge informatie-uitwisseling tussen wetenschappelijke verenigingen etc.

⁴ Werkorganisatie ZE&GG: De binnen ZE&GG samenwerkende MSZ partijen: Patiëntenfederatie Nederland, FMS, V&VN, ZN, NVZ, V&VN, ZKN, Zorginstituut Nederland

Less is More onderwerp kan relevant zijn voor meerdere wetenschappelijke verenigingen. Slechts één leidende wetenschappelijke vereniging kan de subsidieaanvraag indienen.

Hoe en tot wanneer kan een subsidieaanvraag worden ingediend?

Een Less is More subsidie kan alleen worden aangevraagd via het indieningsformat dat door de stuurgroep beschikbaar is gesteld aan de wetenschappelijke verenigingen tijdens het ontwikkeltraject en is [hier](#) gepubliceerd. Onder “selectiecriteria” in deze subsidietekst, is beschreven aan welke criteria een subsidieaanvraag en de betreffende wetenschappelijke vereniging moet voldoen. De subsidieaanvraag kan tot uiterlijk 21 september 2025 worden ingediend bij: lessismore@demedischespecialist.nl.

Waarvoor is de subsidie bedoeld?

De subsidie mag worden besteed aan de werkzaamheden van het de-implementatieteam van een wetenschappelijke vereniging om daadwerkelijk te gaan stoppen met zorg waarvan het aannemelijk is dat die voor de patiënt niets of weinig toevoegt in de praktijk en waarvoor geen bewijs van effectiviteit is. Met als doel een succesvolle en zorgvuldige de-implementatie van de zorg in kwestie. Eén subsidie is voor één Less is More onderwerp.

Onder de werkzaamheden van het de-implementatieteam valt per Less is More onderwerp:

- Het ontwikkelen en uitvoeren van het de-implementatieplan.
- Het aanpassen van de richtlijn(en) met een sterke aanbeveling om de betreffende zorg niet meer te verlenen.
- Het ontwikkelen van op de doelgroep(en) afgestemde communicatie en de benodigde communicatiemiddelen. Doelgroepen zijn de relevante betrokkenen zoals zorgprofessionals, patiënten, zorginstellingen etc. die direct effect ondervinden van de de-implementatie van de zorg in kwestie. (Dit is onderdeel van het de-implementatieplan.)

De subsidiabele kosten zijn personele en materiële kosten die worden gemaakt om de hierboven beschreven werkzaamheden uit te voeren. Het zwaartepunt voor de verdeling van de subsidie zal liggen bij personele kosten, vanwege de tijd van mensen die wordt besteed aan de hierboven beschreven werkzaamheden.

De subsidie

De subsidie bedraagt maximaal € 100.000 per Less is More onderwerp. Een wetenschappelijke vereniging kan voor maximaal drie Less- is More onderwerpen een subsidieaanvraag indienen.

De subsidie zal in twee voorschotten worden verstrekt. Het eerste voorschot (t.w.v. 50% van het totaalbedrag) wordt bij het afgeven van de verleningsbeschikking verstrekt. Het tweede en laatste voorschot (t.w.v. 50% van het totaalbedrag) wordt alleen verstrekt indien de relevante richtlijn(en) is/zijn aangepast en gepubliceerd voor of op de daarvoor gestelde uiterste datum: 31 december 2026.

De subsidie loopt tot uiterlijk 30 juni 2028.

Er is een resterend subsidiebedrag beschikbaar van maximaal €1,300.000.

Wat zijn de resultaten die opgeleverd moeten worden?

- Een aangepaste richtlijn(en) met een sterke aanbeveling om de betreffende zorg niet te leveren voor of op de daarvoor gestelde uiterste datum 31 december 2026.
- Door de wetenschappelijke vereniging wordt deze aanpassing in de richtlijn aangedragen voor opname op de ZE&GG Implementatieagenda. Dit leidt vervolgens tot een landelijke (de-)implementatie bij MSZ-zorgaanbieders.

Welke selectiecriteria zijn er en welke prioriteringscriteria zijn er?

Selectiecriteria:

1. Het indienen van een subsidieaanvraag voor een Less is More onderwerp kan alleen als de wetenschappelijke vereniging in kwestie het gehele Less is More ontwikkeltraject heeft doorlopen.
2. Het indienen van een subsidieaanvraag voor een Less is More onderwerp kan alleen als de wetenschappelijke vereniging in kwestie het Less is More onderwerp heeft ingediend d.m.v. aanlevering van een compleet ingevuld indieningsformat bij lessismore@demedischspecialist.nl.
3. Het Less is More onderwerp moet bestaande Medisch Specialistische Zorg zijn die staat beschreven in een richtlijn (en) waarbij het aannemelijk is dat die voor de patiënt niets of weinig toevoegt in de praktijk en waarvoor geen bewijs van effectiviteit is.
4. Het is aannemelijk en zorgvuldig door de wetenschappelijke vereniging afgewogen dat er veilig gestopt kan worden met de zorg (Less is More onderwerp), zonder verlies van kwaliteit.
5. Het stoppen met de zorg (Less is More onderwerp) leidt tot beweging naar passende zorg (wachtijdverlaging, efficiëntere personeelsinzet, efficiënter gebruik van zorgcapaciteit, ruimte voor effectieve zorg en kostenbesparing).
6. Er is schriftelijke steun voor dit Less is More onderwerp van alle betrokkenen, waaronder minimaal het bestuur van de wetenschappelijke vereniging, het bestuur van de (in)direct betrokken wetenschappelijke verenigingen, de relevante patiëntenorganisatie(s) en eventuele andere stakeholders.
7. De betreffende beschrijving/aanbeveling in de richtlijn(en) wordt aangepast naar een sterke aanbeveling in de richtlijn om deze zorg niet te leveren.

Prioriteringscriteria

Het is mogelijk voor wetenschappelijke verenigingen om maximaal drie Less is More onderwerpen in te dienen. Indien een wetenschappelijke vereniging meer dan een subsidieaanvraag indient, prioriteert zij deze zelf d.m.v. de indicatie: “subsidieaanvraag 1 van x, 2 van x” etc. Deze prioritering geeft de volgorde van voorkeur van de wetenschappelijke vereniging aan waarin de stuurgroep de subsidieaanvragen in behandeling kan neemt.

Het streven is om iedere wetenschappelijke vereniging die een subsidieaanvraag/subsidieaanvragen indient, een subsidie toe te kennen, voor in ieder geval één subsidieaanvraag die voldoet aan de selectiecriteria. Indien er vervolgens nog subsidiemiddelen

voor Less is More binnen het programma ZE&GG beschikbaar zijn, dan beoordeelt de stuurgroep de andere ingediende Less is More onderwerpen op basis van de door de wetenschappelijke vereniging opgegeven prioritering. Indien nodig prioriteert de stuurgroep de subsidieaanvragen inhoudelijk met onderstaande criteria, tot de subsidiemiddelen zijn uitgeput⁵.

Dit zijn de prioriteringscriteria⁶:

1. Gezondheidswinst
2. Kostenreductie
3. Vermindering van of doelmatigere arbeidsinzet
4. Verbeteren van ecologische duurzaamheid
5. Haalbaarheid

Hoe ziet de selectieprocedure eruit?

De stuurgroep zal de ingediende aanvragen eerst toetsen door te controleren of de betreffende aanvrager (wetenschappelijke vereniging) voldoet aan selectiecriterium 1 en of de aanvraag is ingediend zoals geëist in selectiecriterium 2 (indieningsformat). Indien niet is voldaan aan selectiecriterium 1, wordt de subsidieaanvraag afgewezen.

Vervolgens controleert de stuurgroep op selectiecriteria 3 t/m 7 waarbij criterium 6 en 7 knock-out criteria zijn. Daarbij geldt dat als die criteria niet positief zijn beantwoord door de subsidieaanvrager, de subsidieaanvraag sowieso wordt afgewezen.

Indien nodig worden de prioriteringscriteria gebruikt om de ingediende aanvragen te prioriteren. De stuurgroep zal het selectieproces en mogelijk het prioriteringsproces goed documenteren. Daaruit komt een samengevat voorstel voor te honoreren aanvragen voort, welke ter beoordeling wordt voorgelegd aan de werkorganisatie van ZE&GG op 22 oktober 2025.

Welke subsidieverplichtingen zijn er waar de subsidieontvanger aan moet voldoen?

Naast de relevante bepalingen uit de Algemene wet bestuursrecht gelden voor de subsidie Less is More in ieder geval de volgende subsidieverplichtingen, die in de verleningsbeschikking zullen worden opgenomen:

1. De betreffende richtlijn(en) dient of dienen uiterlijk op 31 december 2026 te zijn aangepast en te zijn gepubliceerd in de richtlijndatabase van het Kennisinstituut van de Federatie Medisch Specialisten. Zodat de betrokken zorgprofessionals in de richtlijn(en) zien dat de betreffende patiënten de specifieke zorg (Less is More onderwerp) niet meer dienen te ondergaan.
2. De zorg (Less is More onderwerp) die wordt aangepast in de richtlijn(en) dient via de aanleverprocedure als te de-implementeren onderwerp voor de ZE&GG

⁵ Er is in deze tweede ronde maximaal €1,300.000 beschikbaar.

⁶ De prioriteringscriteria: Dit zijn de [prioriteringscriteria](#) zoals die ook worden toegepast door de MSZ partijen binnen ZE&GG bij de beoordeling van kennisvragen.

Implementatieagenda te worden aangeleverd. Zodat dit onderwerp op de landelijke vindplaats voor implementatie van gepast gebruik in de medisch specialistische zorg staat, voor alle Nederlandse zorginstellingen.

3. Voor het implementeren van de aanpassing in de richtlijn (Less is More onderwerp), voert de betreffende wetenschappelijke vereniging de activiteiten uit zoals in het relevante de-implementatieplan⁷ wordt beschreven.

De betreffende wetenschappelijke vereniging meldt onverwijld schriftelijk aan het Zorginstituut indien:

- a. aannemelijk is geworden dat de activiteiten waarvoor de subsidie is verstrekt niet, niet tijdig of niet geheel zullen worden verricht,
- b. aannemelijk is geworden dat niet, niet tijdig of niet geheel aan de subsidieverplichtingen zal worden voldaan, of
- c. zich andere omstandigheden voordoen of zullen voordoen die van belang kunnen zijn voor een beslissing tot wijziging, intrekking of vaststelling van de subsidie.
- d. Zodra binnen de jaren 2026, 2027, 2028 blijkt dat het stoppen met de zorg (Less is More onderwerp) bij de betreffende patiëntengroep toch nadelige effecten heeft of had die niet opwegen tegen de voordelen.

De melding wordt voorzien van een toelichting. Bij de melding worden de relevante stukken overgelegd.

Wat zijn de consequenties als er niet aan de subsidieverplichtingen wordt voldaan?

De Algemene wet bestuursrecht geeft de subsidieverstrekker verschillende mogelijkheden indien de subsidieontvanger niet aan zijn verplichtingen voldoet. Zoals (gedeeltelijke) intrekking van de subsidie, lagere vaststelling van de subsidie en (gedeeltelijke) terugvordering van reeds uitbetaalde voorschotten. Of er, en zo ja welke maatregelen worden getroffen zal het Zorginstituut beoordelen aan de hand van de specifieke situatie.

Verlening- en vaststellingsprocedure subsidie Less is More

Het Zorginstituut zal de subsidie Less is More met een verleningsbeschikking aan de aanvragende wetenschappelijke vereniging toekennen, nadat er op 22 oktober 2025 beoordeling heeft plaatsgevonden door de werkorganisatie ZE&GG. Het Zorginstituut neemt het besluit (verleningsbeschikking) in ieder geval voor 31 december 2025.

Na afloop van het project dient de wetenschappelijke vereniging binnen de termijn die daarvoor is genoemd in de subsidieverlening een aanvraag tot vaststelling in bij het Zorginstituut. Bij de aanvraag tot vaststelling van de subsidie legt de wetenschappelijke vereniging verantwoording af over de verrichte activiteiten en de daaraan verbonden uitgaven en inkomsten. Bij de aanvraag tot vaststelling voegt de wetenschappelijke vereniging een activiteitenverslag en een financieel

⁷ De wetenschappelijke vereniging ontvangt een format van de stuurgroep voor het de-implementatieplan.

verslag over de daadwerkelijk gemaakte kosten met een bijbehorende bestuursverklaring. In het activiteitenverslag toont de wetenschappelijke vereniging aan dat de activiteiten hebben plaatsgevonden overeenkomstig de aan de subsidie verbonden verplichtingen, waaronder dat de activiteiten zijn uitgevoerd zoals beschreven in het de-implementatieplan. In het financieel verslag toont de wetenschappelijke vereniging aan dat de uitgaven zijn gedaan voor subsidiabele activiteiten, dus dat de subsidie is besteed aan de werkzaamheden van het de-implementatieteam en de kosten behorende bij de uitvoering van het de-implementatieplan. Hierbij wordt een bijbehorende bestuursverklaring overlegd. Een accountantsverklaring is niet nodig.

Het Zorginstituut zal de subsidie vervolgens vaststellen in een vaststellingsbeschikking.

Wat zijn de tijdlijnen?

21 september 2025	Uiterste indieningsdatum Less is More onderwerpen, in het beschikbaar gestelde indieningsformat.
22 oktober 2025	Beoordeling subsidieaanvragen door de werkorganisatie ZE&GG.
Uiterlijk 31 december 2025	Verzending afwijzingsbeschikkingen en verleningsbeschikkingen door het Zorginstituut.

Toelichting

Less is More stuurgroep

Bestaat uit een afvaardiging van de projectorganisatie van ZE&GG, de Federatie Medisch Specialisten, het Kennisinstituut en de Patiëntenfederatie Nederland.

Werkorganisatie ZE&GG

De binnen ZE&GG samenwerkende MSZ partijen: Patiëntenfederatie Nederland, FMS, V&VN, ZN, NVZ, V&VN, ZKN, Zorginstituut Nederland

De prioriteringscriteria

Dit zijn de prioriteringscriteria zoals die ook worden toegepast door de MSZ partijen binnen ZE&GG bij de beoordeling van kennisvragen.

Het ontwikkeltraject

Dit is een traject dat is gestart in september 2024 met een informatiebijeenkomst voor wetenschappelijke verenigingen over het Less is More concept. Vanaf januari t/m mei 2025 was er iedere maand een bijeenkomst om de wetenschappelijke verenigingen uitleg te geven over het proces, er was gelegenheid voor onderlinge informatie-uitwisseling tussen wetenschappelijke verenigingen etc.